

GÖRÜŞ

MİA İRAK GEZİ NOTLARI

Hakkı Uygur

19.04.2024

Milli İstihbarat Akademisi

MIA IRAK GEZİ NOTLARI

▲ Dr. Hakkı Uygur

Millî İstihbarat Akademisi / Öğretim Üyesi

Millî İstihbarat Akademisi (MİA) ilk resmi yurtdışı seyahatini 16-17 Nisan tarihlerinde Irak'ın Başkenti Bağdat'a düzenledi ve Türk-İrak Araştırma Merkezleri Buluşmasına katıldı. İki ülkenin önde gelen araştırma merkezlerinden Orsam ve Naram Sin tarafından ortaklaşa düzenlenen çalıştayın açılış konuşmasını Millî İstihbarat Akademisi Başkanı Prof. Dr. Talha Köse gerçekleştirdi. Zamanlaması açısından oldukça dikkat çeken etkinliğe iki ülkeden yirmiden fazla akademik kurum ve kuruluş temsilcisi katıldı. Toplantıya ilgi Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın birkaç gün içinde 12 yıl aradan sonra Irak'ı ziyaret edecek olmasının da etkisiyle oldukça büyük oldu.

MİA'nın da içinde olduğu Türk heyeti Eski Başbakan Nuri El Maliki'den, Ammar El Hekim'e, Bedir Örgütü yöneticilerinden Haşd-i Şabi Başkanı Falih Feyyad'a kadar üst düzey isimler tarafından kabul edildi. Bunun yanı sıra MİA Heyeti Feyyad ve Millî Güvenlik Danışmanı Kasım Aracı tarafından özel olarak da ağırlandı. Oldukça samimi ortamda geçen görüşmeler esnasında gerek ev sahibi akademisyenler gerekse de üst düzey siyasi ve güvenlik yetkilileri ikili ilişkilerin geldiği aşamadan duydukları memnuniyeti belirttiler, başta Kalkınma Yolu Projesi olmak üzere ortak işbirliği ve dayanışmanın artırılması yönünde mesajlar verdiler. Irak tarafından ilişkilere bakıldığında ekonomik beklentiler ile ülkenin temel sorunlarından biri olan su yönetimi konusunda Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ziyaretinden ümitli oldukları anlaşılıyordu.

7 Ekim sonrasında ortaya çıkan bölgesel gerilim ortamının bir ayağını da Irak oluşturuyor. Aslında 2003 yılındaki ABD işgalinden beri ABD ve İran arasındaki siyasi pazarlıklara ve askeri gerilimlere sahne olan ülke özellikle Başbakan Muhammed Şiya Sudani'nin hükümeti kurması ile nispi bir istikrar ve restorasyon içine girmiş durumda. Ancak bütün bölgeyi tehdit eden çatışma ortamı Irak'taki bazı direniş gruplarının ABD ve İsrail hedeflerine saldırısı nedeniyle ülkenin DEAŞ sonrası yakaladığı görece istikrarını da tehdit ediyor. Nitekim heyetimizin ülkeyi terk etmesinden bir gün sonra Bağdat'taki bazı Haşdi Şabi üslerinin kimliği belirsiz güçlerce hava saldırısına maruz kaldığı görüldü.

Bütün bölgeyi tehdit eden çatışma ortamı Irak'taki bazı direniş gruplarının ABD ve İsrail hedeflerine saldırısı nedeniyle ülkenin DEAŞ sonrası yakaladığı görece istikrarını da tehdit ediyor. Nitekim heyetimizin ülkeyi terk etmesinden bir gün sonra Bağdat'taki bazı Haşdi Şabi üslerinin kimliği belirsiz güçlerce hava saldırısına maruz kaldığı görüldü.

Türkiye'nin Irak'a yaklaşımı ilkesel bazda süreklilik gösteriyor ve oldukça müspet boyutlar içeriyor. Gerek Baas diktatörlüğü döneminde gerekse de 2003 sonrası dengelerde Ankara merkezî Bağdat yönetimi ile ilişkileri iyi tutmaya çalışmış, bir güç boşluğunun başta PKK olmak üzere terör örgütlerine ve iki ülkenin iyi ilişkilerinden rahatsız olan üçüncü ülkelere alan açtığını yakından müşahede etmiştir. Nitekim Irak'ta görece istikrarı sağlayan mevcut yönetimin çok geçmeden PKK'yı yasaklı örgütler listesine alması, ikili görüşmelerimiz esnasında bu hususta yakın gelecekte daha ileri adımlar atılacağına da belirtilmesi Bağdat'taki istikrarın Ankara için de en iyi seçenek olduğunu ispatlar nitelikte.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Irak ziyaretinin beklendiği gibi çok sayıda anlaşma ile sonuçlanması durumunda yalnızca PKK ve su parantezine hapsedilmeye çalışılan ilişkilerde rahatlama sağlanmayacak buna ek olarak siyasetten ekonomiye, kültürden turizme, eğitimden sağlığa kadar iki ülkenin kazan-kazan prensibiyle gelecek on yıllarına damgasını vuracak adımlar atılabilecektir. Bu tür bir yapısal ilişki Kalkınma Yolu projesi ile somutlaşan uzun soluklu stratejik bir kazanım olacak, Irak'ı ve bölgeyi çatışmacı bölgesel ve küresel güçler arasında bir mücadele alanı olmaktan çıkarabilecek ve refah ve işbirliğinin öne çıktığı başka bir bölge idealinin mümkün olduğunu ortaya koyacaktır. Şüphesiz böyle bir durum Irak içindeki farklı grupların demokratik ve müreffeh bir ülkede barış içinde yaşamasını kolaylaştıracağı gibi Arap, Acem ve Türk coğrafyasının arasında yer alan Irak'ın bölgenin denge aktörüne dönüşmesine de katkı sağlayacaktır.

- Bu yayındaki görüşler tamamen yazarına aittir ve resmî bir kurum görüşünü ya da politikasını yansıtmayabilir.
- Bu çalışmaya ait içeriğin telif hakları Millî İstihbarat Akademisine ait olup 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kaynak gösterilerek kısmen yapılacak makul alıntılar dışında, hişbir şekilde önceden izin alınmaksızın kullanılamaz, yeniden yayımlanamaz.

MIA IRAK GEZİ
NOTLARI
19.04.2024